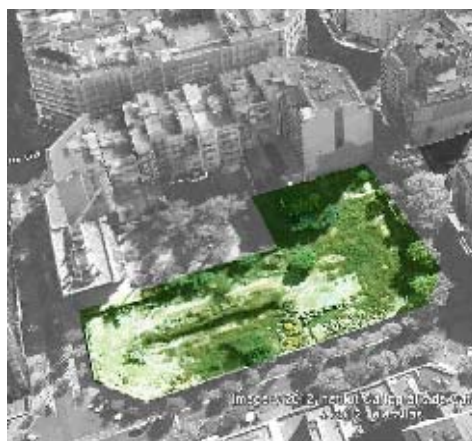

RECREANT CRUILLES

ASSEMBLEA DE
L'ESQUERRA DE
L'EIXAMPLE

ESPAI GERMANETES

Projecte d'autogestió veïnal del solar urbà de les Germanetes dels Pobres.

Espai Germanetes

1. Antecedents	2
2. Recreant Cruïlles. Qui som?	5
3. Destinataris de <i>l'Espai Germanetes</i>	5
4. Estat del Barri: Finalitat i Objectiu a curt termini	6
5. Punt de partida del projecte	7
6. Marc conceptual de "<i>L'Espai Germanetes</i>"	8
7. Programa de "<i>L'Espai Germanetes</i>"	9
8. Fases del Procés	12
9. Gestió i Organització	13
10. Entitats simpatitzants	13

1. Antecedents.

L'espai de l'antic convent de les Germanetes dels Pobres (d'ara endavant Espai Germanetes) (Fig.1), situat a la confluència dels carrers Comte Borrell i Consell de Cent, és avui en dia un solar desaprofitat. Aquest solar pot esdevenir un espai estratègic per al desenvolupament social del Barri. La seva centralitat, la proximitat amb diversos equipaments escolars i la relació amb els interiors d'illa circumdants, fan d'aquest espai un perfecte laboratori d'acció veïnal. Aquest és un espai útil per a implicar els diferents agents socials del barri disposats a recuperar-lo, regenerar-lo i dinamitzar-lo.

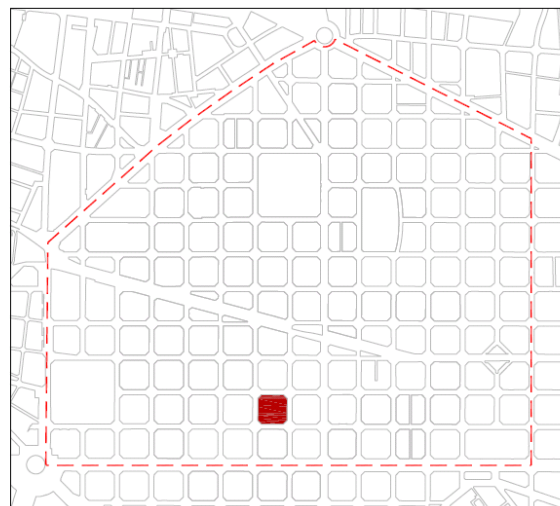

Fig.1: Situació dins l'àmbit de l'Eixample Esquerra

L'antic convent, construït cap a finals del segle XIX i propietat de la congregació religiosa de les Germanetes dels Pobres, va arribar al seu final l'any 2000. L'Hospital Clínic de Barcelona va comprar els terrenys amb l'objectiu d'ampliar les seves instal·lacions.

El maig de l'any 2000, dins el marc de la VI Audiència Pública als nois i noies de Barcelona –una forma de participació ciutadana a través de l'alumnat de 6è de primària, secundària i batxillerat– sorgeix el projecte "Barcelona més verda. Com volem que sigui un jardí del nostre Districte?", impulsat per Parcs i Jardins i l'Institut Municipal d'Educació. L'objectiu principal era que nois i noies del curs 2000-01, poguessin treballar a l'escola el disseny d'un espai verd del seu districte. En el cas de l'Eixample l'espai escollit va ser el jardí del pati del Convent de les Germanetes, jardins que en aquell moment ja formaven part de Parcs i Jardins amb el nom de Jardins d'Emma de Barcelona. (Fig.2)

Un any més tard, el 2001, després de molta feina feta per part dels centres educatius –Escola Shalom, CEIP Joan Miró, IES Parc de l'Escorxador i CEIP Diputació– es va exposar el projecte desenvolupat al Parc de la Ciutadella, conjuntament amb la resta de districtes de la ciutat de Barcelona. (Fig.3)

Fig.2: Imatge dels Jardins d'Emma any 2000

Font:Xavier Riu

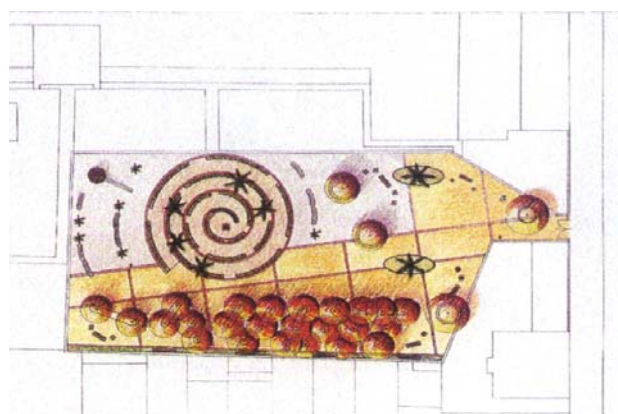

Fig.3: Resultat del procés participatiu

Font:Xavier Riu

Paral·lelament, durant el curs 2000-2001, es va crear el Camí Amic format bàsicament per les escoles públiques i diverses entitats del barri de l'Esquerra de l'Eixample. Aquest grup promou un projecte comunitari d'educació en valors cívics i mediambientals a partir de fer més agradable i segur el recorregut a peu dels infants, tot cercant la complicitat i la col·laboració dels habitants de l'Esquerra de l'Eixample (E.E.) i Sant Antoni. És un espai educatiu i d'enriquiment personal per a tots els agents implicats (entitats, equipaments, veïns i veïnes, administració) i alhora es configura en un espai de participació, implicació i

treball en xarxa. Aquest grup ha promogut diverses accions amb l'objectiu final d'aconseguir que el carrer, el barri i la ciutat esdevinguin un espai de relació i d'intercanvi d'idees. Un dels objectius centrals del Camí Amic és aconseguir espais agradables i segurs que relliguin les zones verdes i els diferents equipaments.

Aquell any 2001, les accions promogudes van cristal·litzar en l'ocupació temporal de l'espai públic per part dels alumnes de les 5 escoles públiques del Barri –Auró, Diputació, Els Llorers, Joan Miró i Ferran Sunyer– en el marc del Dia sense cotxes. Al llarg del dia es van realitzar diverses activitats de sensibilització amb l'objectiu final de fomentar el bon ús del carrer, el respecte per la resta d'usuaris i la pacificació del trànsit als carrers Consell de Cent i Comte Borrell, així com en la cruïlla corresponent al solar de l'Illa de Germanetes. (Fig.4) L'èxit d'aquesta acció ciutadana va comportar la consecució d'una de les reivindicacions: l'ampliació de les voreres del carrer Comte Borrell amb la consegüent pacificació d'aquest carrer.

Fig.4: Imatges de la jornada festiva promoguda per Camí Amic

Font:Xavier Riu

L'any 2004 el convent/asil de les Germanetes dels Pobres va ser enderrocat definitivament (Fig.5). En el solar només hi va quedar un edifici d'habitatges que no gaire més tard també va ser enderrocat.

Fig.5: Cruïlla Borrell/Consell de Cent durant l'enderroc.

Cruïlla Viladomat/Consell de Cent

Font:Xavier Riu

L'any 2006, l'Ajuntament de Barcelona i el Patronat de l'Hospital Clínic van arribar a un acord per a la permuta del solar de Germanetes per un solar de l'Ajuntament. D'una banda, l'Ajuntament es comprometia a cedir el 95% de la propietat de la parcel·la on estava ubicat el Parc de Bombers de l'Eixample –al carrer Provença– i, a canvi, el Clínic cedia a la ciutat l'illa de les Germanetes i es comprometia a construir una nova caserna de bombers a l'antiga ubicació. (Fig.6)

Després de 2 anys amb el solar buit i amb el malestar dels veïns per la manca d'equipaments a l'Esquerra de l'Eixample, l'Ajuntament responia a les demandes projectant un conjunt de serveis públics necessaris per al barri a l'Espai Germanetes. Entre els equipaments compromesos pel govern municipal l'any 2006 es contemplava la construcció d'un centre de dia, un edifici d'apartaments tutelats per a gent gran, un edifici d'habitatges dotacionals en règim de lloguer per a joves, un institut d'ensenyament secundari, i una escola bressol, que van ser inclosos en el PAM/PAD 2007-2011.

Fig.6: Permutes entre el Clínic i l'Ajuntament

Font: el Periódico

El maig de 2010 es va aprovar el Pla Especial urbanístic de l'Illa Germanetes, per al qual es preveia un termini d'execució de 5 anys. El novembre de 2011 també s'aprovava una Modificació del Pla General Metropolità, que qualificava de zona verda l'espai que haurà de permetre obrir el pati interior d'illa al carrer Viladomat.

L'any 2012 encara no s'ha encarregat cap dels projectes previstos a l'Espai Germanetes per al barri. L'única obra que s'ha dut a terme en aquest espai ha estat la construcció d'habitatges de titularitat privada que estaven inclosos en l'operació.

Arran d'aquests antecedents i entenent que els espais buits són un malbaratament de recursos per al barri, des de les Assemblees de l'Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni es va decidir implicar-se en la consecució d'espais per a autogestionar-los conjuntament entre tots aquells veïns i veïnes que volguessin implicar-s'hi. En aquesta mateixa perspectiva es reivindica desenvolupar un altre ús dels carrers de l'Eixample amb una menor presència de l'automòbil, que és el veritable contaminador ambiental del teixit urbà.

L'octubre del 2011 es va posar en pràctica la primera acció. En el marc de la festa major de l'Esquerra de l'Eixample, l'Assemblea del barri va organitzar una jornada festiva al Parc Joan Miró que va acollir un taller per a reconèixer les mancances del barri, i plantejar la possibilitat de reapropiar-se algun solar per dur a terme intervencions veïnals i desenvolupar projectes comunitaris on generar nous espais fora de la dinàmica consumista predominant i vinculats a processos participatius i creatius. Fruit dels resultats d'aquest taller en va resultar el plànol de la figura 7.

Fig.7: Imatges de la Jornada Festiva al parc Joan Miró i resultat gràfic del taller

Font: Roger Pujol

Després de la jornada, els veïns del barri van valorar positivament l'experiència i es va generar un grup de treball específic dins de l'Assemblea de l'Esquerra de l'Eixample per a incidir en l'Espai Germanetes. En la dinàmica de reunions setmanals es va fer visible l'interès col·lectiu per l'existència d'espais públics autogestionats. D'aquesta manera es va engegar el procés de participació ciutadana, com a continuació de la iniciativa duta a terme des de l'Assemblea.

Com a resultat d'aquestes reunions va sorgir Recreant Cruïlles, un grup amb la perspectiva d'iniciar un procés participatiu entre les entitats i persones interessades per l'entorn de l'Espai Germanetes ha realitzat tres Tallers Oberts al Centre Cívic Golferichs amb gran assistència de públic. El primer Taller es va celebrar el 9 de febrer de 2012 amb un doble objectiu: el primer, examinar l'estat del solar de Germanetes en aquell moment i aportar noves iniciatives de cara al futur. El segon, celebrat el 22 de març de 2012, ja va treballar en la línia de definir diferents grups de treball per a cadascun dels eixos d'activitats a organitzar a l'Espai Germanetes (veure apartat 7). Les conclusions van ser clares: calia fer alguna cosa per no deixar caure el solar en l'oblit. Es van esbossar possibles línies de treball dins el solar i es va emplaçar la setantena de participants a retrobar-se al cap d'un temps per cercar propostes concretes i treballar-hi. Per altra banda, el grup de treball de peatonalització va defensar la pacificació del carrer Consell de Cent, i generar, a l'encreuament amb el carrer Borrell ja pacificat, la primera cruïlla-plaça de l'Eixample.

2. Recreant Cruïlles. Qui som?

Recreant Cruïlles és una necessitat compartida, com a veïns/es de l'Eixample, de gaudir d'un urbanisme més humà, sense tanta preeminència dels vehicles. Va néixer a l'Assemblea de l'Esquerra de l'Eixample, sorgida arran de l'acampada de Plaça Catalunya, posteriorment s'hi ha unit també l'Assemblea de Sant Antoni i compta amb el suport i la col·laboració de l'Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample (AVVEE).

Es tracta d'un grup amb gent que procedeix de diverses àrees professionals, sociològiques i ideològiques, comptant entre els seus membres persones que alhora treballen en d'altres col·lectius o iniciatives com les AVV de l'Esquerra de l'Eixample i de Sant Antoni, el Camí Amic, AMPAs, cooperatives, centres socials autogestionats, ateneus, universitats, etc. Principalment està constituït per veïns i veïnes del barri, malgrat no ser una característica indispensable. L'esperit del grup és estar obert a la participació de totes aquelles persones que desitgin implicar-s'hi. El denominador comú de tots els integrants és la voluntat de promoure la reapropiació dels espais públics per part de les persones que hi conviuen.

Els buits urbans són una oportunitat per a desenvolupar espais d'assaig per a la reforma de l'actual model social i urbà. Ha de ser el propi barri qui aprofiti i gestioni aquests buits, per encaminar-se cap a un model més sensibilitzat a evitar els impactes ambientals. I és de destacar la importància que s'atorga a la participació ciutadana en el procés de transformació ecològica de la ciutat.

3. Destinataris de l'Espai Germanetes

Partint de la lògica integradora d'un projecte d'aquesta naturalesa, els destinataris de la iniciativa són tots aquells veïns i veïnes del barri i totes les persones que desitgin un nou espai de tots en el qual es propiciï la trobada, el diàleg social i la participació, i on es promoguin projectes autogestionats de caire cultural, social o esportiu, i sense ànim de lucre. L'objectiu es aconseguir un espai obert i de lliure ús per a tots aquells que vulguin gaudir de les seves instal·lacions, independentment de la seva procedència.

4. Estat del Barri: Finalitat i Objectiu a curt termini.

Des de l'aprovació del Pla de Reforma i Eixample de Barcelona de Cerdà de 1859 fins a l'actualitat, l'Eixample s'ha convertit en un dels àmbits més paradigmàtics del centre urbà. Un centre amb unes característiques d'un model de referència: un teixit compacte, complex i divers.

La **compacitat** té com a conseqüència la proximitat de les activitats que conformen la ciutat. Un espai que facilita el contacte, l'intercanvi i la comunicació que són l'essència de la ciutat. La compacitat potencia la probabilitat de contactes i la relació entre els elements del sistema urbà.

La **complexitat** està lligada a una gran quantitat d'activitats. El resultat és un teixit d'activitats econòmiques, institucions i associacions urbanes, que exemplifica l'eslògan "Al barri hi ha de tot".

La **diversitat** va associada a la coexistència de diferents nivells socials que en el cas de l'Esquerra de l'Eixample s'expressa per la diversitat d'origens en el temps i en l'espai.

Si s'exclou la pròpia ciutat de Barcelona del rànking de ciutats més habitades de Catalunya, el districte de l'Eixample és el nucli més poblat amb un total de 268.189 habitants. El seu alt grau de compacitat és l'alt nivell de densitat residencial: 330 habitants per hectàrea. (Fig. 8) La suma dels barris de Sant Antoni i de l'Esquerra de l'Eixample, àmbit d'influència de l'Espai Germanetes, ocuparia la 6a posició a Catalunya, amb més habitants que Tarragona, Girona o Mataró, per posar exemples de referència.

El seu grau de **complexitat** també queda reflectit en destacar que l'Eixample és el primer centre d'activitat econòmica del país. Així ho exemplifica el conjunt de grans equipaments universitaris, hospitalaris, culturals, administratius i d'hostaleria, tot i que aquesta oferta en la majoria dels casos no és pública ni és accessible a tota la ciutadania. **Tanmateix hi ha un gran dèficit d'espais de creació, d'associació i d'intercanvi ciutadà.**

Principals nuclis urbans de Catalunya		
Rànking	Dades 2007	Població
-	Barcelona	1.628.090
1º	L'Eixample	268.189
2º	L'Hospitalet	248.150
3º	Badalona	221.520
4º	Sabadell	200.545
5º	Terrassa	199.817
6º	E.Esquerra i St. Antoni	138.763
7º	Tarragona	131.158
8º	Lleida	125.677
9º	Sta. Coloma	119.056
10º	Mataró	118.748

Esquerra Fig.8: Densitat residencial Font: Arxiu Cerdà

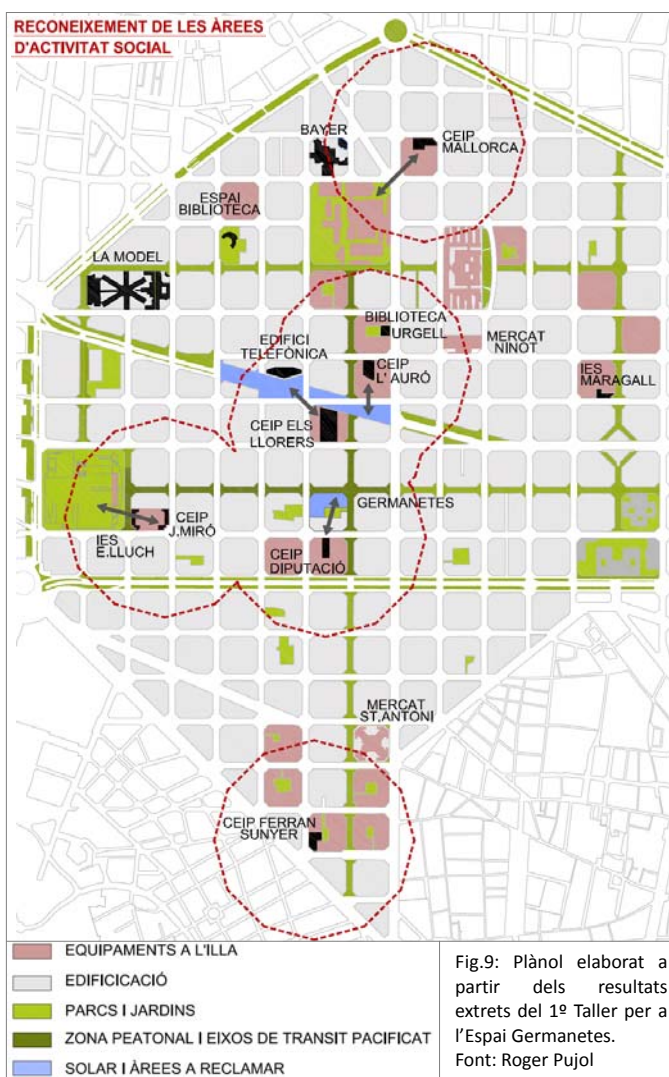
Les dues característiques descrites defineixen el que és el districte i el barri en l'actualitat. D'aquí es pot deduir el principal problema al qual s'enfronta la ciutadania: la convivència entre l'activitat econòmica i les necessitats socials i ambientals dels seus habitants.

Per una banda l'ús residencial i la centralitat tenen elements complementaris, com són la proximitat i la diversitat d'usos. Però d'altra banda, l'ús residencial demanda poc soroll, tranquil·litat, equipaments de proximitat i espais lliures en els quals relaxar-se. La centralitat demanda una necessitat d'accessibilitat i mobilitat que en el cas de actual l'Eixample domina l'espai urbà reduint els carrers a meres vies circulatòries per als vehicles a motor –la xarxa viària disposa de 870.000 m², un 34% del total dels m² disponibles al barri. (Fig. 10)

Concloent: al barri li manquen equipaments públics per a cobrir necessitats bàsiques (habitatge per a gent gran i joves, centres educatius, etc.) i espais oberts a l'oci no consumista i de disposició veïnal, enfocats cap a la socialització i la creació de relacions entre els seus habitants. Nens i adolescents de la zona, així com la resta de veïns i veïnes es veuen privats de llocs on reunir-se i gaudir. Hi ha una gran demanda ciutadana d'espais en el centre de la ciutat per jugar, relacionar-se, compartir, córrer, reunir-se...

La voluntat del projecte és, per sobre de tot, facilitar els processos de ciutadania activa, mitjançant la participació dels veïns en la gestió d'espais públics del barri, un lloc de trobada on el veïnatge pugui dialogar sobre el barri i les seves situacions problemàtiques, tot buscant solucions a través de propostes constructives.

5. Punt de partida del projecte.

Durant els últims 30 anys la qualitat ambiental del barri s'ha anat millorant especialment a través de la desena d'interiors d'illa recuperats a l'E.E. Malgrat això la qualitat ambiental dels carrers de l'Eixample és molt lamentable. És per això que es defensa la pacificació del trànsit que permetria, alhora, reduir els nivells de contaminació atmosfèrica i acústica dels carrers de l'Eixample i relligar els itineraris entre equipaments públics i parcs urbans a través d'eixos cívics que augmentessin la qualitat de l'entorn. (Fig.9)

La reducció prudent i progressiva de l'espai destinat al vehicle privat permetrà guanyar espai per al vianant i la bicicleta, i incrementar l'eficiència del transport públic en superfície, tot assegurant les funcions mínimes relacionades amb la mobilitat i accessibilitat –circulació, accés, aparcament, i càrrega i descàrrega.

La reapropiació i transformació dels espais urbans permetria apaivagar els impactes ambientals, teixir xarxes socials i prendre consciència de la importància de la participació ciutadana.

Els espais verds són considerats per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) com a imprescindibles pels beneficis que reporten en el nostre benestar físic i emocional, i contribueixen a reduir la deterioració urbanística de la ciutat, fent les ciutats més habitables i saludables. L'OMS recomana que les ciutats disposin d'un mínim de 10-15 m² d'àrea verda per habitant, distribuïts equitativament en relació amb la densitat de població. Segons dades del departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona, l'any 2010 l'Esquerra de l'Eixample acollia un total de 99.760 habitants i disposava de 137.061 m² de zones verdes (Fig.10), és a dir 1,37 m²/hab. una xifra molt allunyada dels 10-15 m² recomanats per l'OMS.

En aquest sentit, la cobertura de zones verdes a la ciutat és de gran importància per mantenir una bona qualitat de vida. Les places, jardins, parcs o boscos urbans exerceixen un paper fonamental en el medi ambient i la biodiversitat de la ciutat. A part de ser espais per al passeig, l'oci o el lleure, també són espais estructurals de la ciutat. No tan sols simbolitzen una ciutat equilibrada, sinó que actuen com a petits espais naturals encarregats d'esmoreir l'edificació i afavorir la introducció de petits ecosistemes dins de l'àmbit urbà.

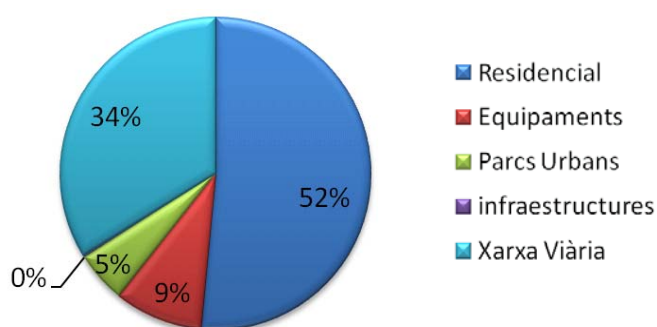

Fig.10: Superfície d'ús del sòl agregat (2010)

Font: Aj BCN	Superfície (m ²)	%
Residencial	1.234.904	52
Equipaments	236.298	9
Parcs Urbans	137.061	5
Indústria i Infraestructura	3.846	0
Xarxa Viària	870.000	34

6. Marc conceptual de "L'Espai Germanetes"

En un context de manca de qualitat dels espais de relació, i davant la possibilitat de reactivar l'Espai Germanetes, que és un solar del barri que porta més de 6 anys en complet desús, part de la ciutadania s'ha mobilitzat per pensar, expressar-se i actuar sobre aquest solar.

Es parteix de denunciar les retallades en les inversions en serveis públics i els incompliments de l'Administració en la construcció dels equipaments previstos. Es considera que poden passar anys fins que no es construeixin els equipaments planejats.

L'"Espai Germanetes" es planteja com a alternativa temporal d'organització d'activitats per a la reactivació del solar, actualment tancat i abandonat. Es plantegen aquestes activitats i usos només durant el temps en el qual la construcció dels equipaments previstos no es dugui a terme.

L'"Espai Germanetes" és un element central, a cavall entre els barris de Sant Antoni i l'Esquerra de l'Eixample, i necessari dins de l'esquema urbà de la ciutat.

L'"Espai Germanetes" és un espai ple d'oportunitats, i per això es proposa aprofitar-lo mentrestant perquè s'hi plantegin altres possibilitats d'experiències ciutadanes, col·lectives, lliures i públiques.

L'"Espai Germanetes" no només conforma un espai urbà, sinó un espai humà, en el qual la manera de fer les coses resulta tan important com els projectes en si mateixos. Per això, la sintonia constant entre les demandes i les necessitats veïnals és clau en el procés del projecte.

L'"Espai Germanetes" sorgeix com un compromís col·lectiu amb voluntat i il·lusió, obert a totes les participacions constructives que s'identifiquin amb aquest projecte en comú, i per posar en valor l'aspecte humà enfront de l'econòmic.

7. Programa de "L'Espai Germanetes"

El projecte consisteix en l'elaboració d'un pla d'autogestió veïnal sense ànim de lucre, en el solar de l'antic Convent de les Germanetes dels Pobres. El solar es troba a l'illa compresa entre els carrers Consell de Cent, Viladomat, Comte Borrell i Diputació. L'espai té una superfície de 5.895 m² i és propietat de l'Ajuntament de Barcelona. Actualment es troba en estat d'abandonament a l'espera de la construcció d'uns equipaments municipals que, per manca de voluntat per part del govern municipal de moment no seran construïts. (Fig. 11)

S'ha constituït 5 grups de treball o eixos vertebradors:

- A. Hort urbà i jardí públic
- B. Activitats esportives
- C. Peatonalització dels carrers adjacents
- D. Reivindicació escolar
- E. Espai cultural i social

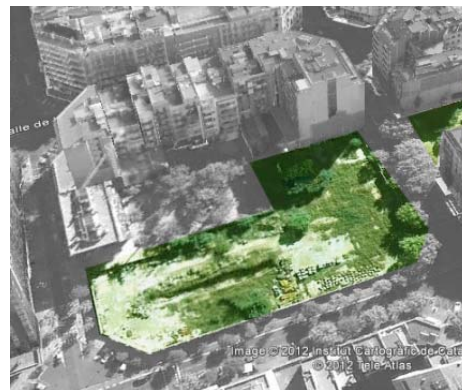

Fig.11: Imatge Aèria del Solar

Font: Google

A. Hort Urbà i jardí públic

Es tracta d'un projecte experimental d'hort comunitari; el cultiu es basarà en l'auto-organització del treball entre els habitants del barri i associacions significatives del barri (les AMPA i les AVV). Es conrearan verdures de temporada sense pesticides ni adobs químics, seguint els conceptes de la Permacultura.

Les ciutats han anat perdent l'espai urbà en benefici d'un ens abstracte que respon a la lògica de la producció, l'especulació i l'ús del temps com una cosa que no es pot perdre. La Permacultura representa per sobre de tot un canvi de paradigma. Vol dir crear sistemes organitzats que estiguin al servei de les persones però també tenint cura dels recursos, fent prevaler la diversitat i la cooperació de tots els elements que intervenen dins del nostre microespai.

També es treballarà per al disseny d'un Jardí públic per a l'ús de tots els veïns i veïnes, amb àrees de descans i d'oci. Els jardins es crearan aprofitant els arbres i plantes ja existents en el solar, intentant alterar al mínim possible l'estructura vegetal actual.

B. Activitats esportives

Diversos estudis apunten que l'esport és un element central per a la integració social, i es pot afirmar que l'espai d'esport és entès com un espai d'integració, i per tant d'inclusió social. Això es produeix perquè els espais d'esport permeten un sentit de pertinença entre iguals, especialment perquè l'esport disposa d'unes regles molt fàcils i universals.

Un espai per a la pràctica esportiva té el valor que atreu els seus participants pel fet de realitzar una activitat de lleure que permet alhora un oci saludable i un espai d'autoconeixement.

Per aquests motius, la pràctica esportiva és un dels eixos vertebradors del projecte. S'han establert contactes amb col·lectius que practiquen l'equavoley, així com amb una associació d'escaladors i una associació de Bèlit. De moment s'ha projectat una pista o espai multifuncional que permeti les pràctiques d'equavoley i bèlit. A més es projecten un recinte per patinadors, un espai per a petanca, un rocòdrom i altres usos que s'aniran definint al llarg de la vida de l'espai.

C. Peatonalització dels carrers adjacents i usos alternatius en el disseny de l'espai públic

L'experiència de reapropiació de l'espai públic que estem promovent no es limita només a l'interior del solar de "Germanetes", sinó que inclou també les possibilitats de transformar l'espai públic dels carrers i les cruïlles, especialment la cruïlla Comte Borrell-Consell de Cent i el tram del carrer Consell de Cent entre els carrers Vilamarí i Urgell. Aquest espai públic està ara per ara dedicat bàsicament "al cotxe", però també és possible d'experimentar-hi altres usos, amb canvis significatius per als habitants del barri. La peatonalització d'aquest tram no només significaria un descens dels vehicles motoritzats –exceptuant evidentment els serveis necessaris– sinó que repercutiria positivament en l'accessibilitat al Parc Joan Miró i l'augment de superfície d'espai públic per als ciutadans.

A més de la recuperació ja realitzada de diferents interiors d'illa de l'Eixample, es proposa donar una perspectiva nova a l'espai públic de l'Eixample, en sumar-hi en una segona fase les cruïlles-plaça guanyades per a l'espai públic (Fig. 12 i 13) com a lloc de trobada. Cerdà en va preveure 1.200 i no se n'ha construït cap. Tot això en la perspectiva d'arribar, en una tercera fase, a les superilles. (Fig. 14)

S'opta per prioritzar i concretar-ho inicialment amb l'objectiu de guanyar una primera plaça-cruïlla pública a l'encreuament Comte Borrell-Consell de Cent, com a primer pas per peatonalitzar el tram que va del Parc de Joan Miró fins al carrer Comte d'Urgell, que és un tram amb poc trànsit en vehicle privat i perfectament peatonalitzable, així com ho és el carrer Comte Borrell.

Es planteja la necessitat d'anar jerarquitzant els carrers de l'Eixample, uns més "per passar" i altres "per estar", aquests últims amb uns índexs de contaminació acústica i atmosfèrica que compleixin els estàndards de salut de l'OMS. Actualment, aquests estàndards no els compleix cap carrer de l'Eixample que no estigui pacificat.

Hi ha una clara voluntat d'impulsar activitats que evidencien la necessitat, així com la possibilitat real, de canviar els usos actuals dels carrers de l'Eixample, a partir de projectes i activitats que ja estan en marxa tot creant sinèrgies per sumar:

- Camí Amic porta 11 anys treballant amb l'objectiu final d'aconseguir que el carrer esdevingui un espai de relació i participació, i amb una reivindicació de pacificar el trànsit a l'eix Comte Borrell-Consell de Cent .
- Les experiències d'experimentació de l'espai públic desenvolupades pels col·lectius: Idensitat, Straddle 3, Arquitectures Col·lectives durant més de 10 anys.
- Les reflexions sobre el futur de l'Eixample i de l'Espai públic desenvolupades a la Universitat Politècnica de Catalunya a través del Màsters de Sostenibilitat i del Màster de Projectació Urbanística
- Les experiències de la creació d'eixos cívics
- La preocupació per la contaminació atmosfèrica i acústica, associada a la salut ambiental. L'estudi endegat a l'escola Els Llorers a través d'un Projecte de Recerca Europeu liderat pel Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (CREAL) per part de l'Administració Europea posa en evidència la correlació entre contaminació ambiental i salut.
- La recent moció municipal per fer 4 superilles en aquest mandat, que ha de permetre un canvi d'escala en les illes actuals, tot racionalitzant la xarxa d'autobusos i donant més eficiència al trànsit rodat.

Fig.12: Il·lustració de Cerdà per a una cruïlla de l'Eixample.
Font: Cerdà 150 anys

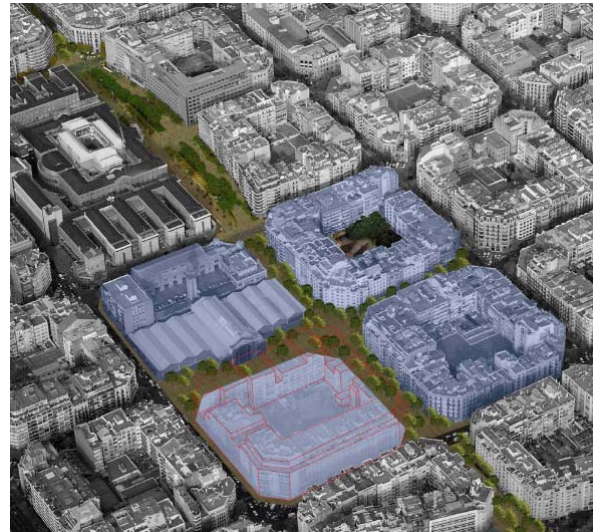

Fig.13: Imatge virtual d'una Super illa a l'Esquerra de l'Eixample
Font: La ciudad Idea

Fig.14: Imatge virtual d'una cruïlla de l'Eixample pacificada

Font: La ciudad Idea

D. Reivindicació de la comunitat educativa

En un context generalitzat de retallades, minimització de l'escola pública i una manca estructural i històrica de places públiques a tots els nivells de l'educació reglada –infantil, primària i secundària–, es planteja la possibilitat de treballar sobre una proposta educativa dins l'espai de Germanetes que doni suport als espais escolars dels centres del voltant.

El model no està definit i cal treballar-hi, tot i que s'aposta per un model híbrid, a mig camí entre la titularitat pública i el model comunitari-social, apostant per la implicació directa de les escoles, IES i entitats d'educació no formal i de lleure.

Així al nostre districte educatiu s'està vivint un context de mobilització i conflicte social a tots els àmbits educatius tant formals com de lleure. Aquests darrers mesos hi ha hagut vagues sectorials, parcials i de diversa durada a les escoles bressol, instituts, col·legis, universitats i centres de FP del barri. En aquest sentit cal esmentar la reivindicació gairebé històrica d'un IES i un CEIP per als 800 alumnes que queden fora del circuit públic d'ensenyament.

E. Espai cultural i social

Actualment en aquests barris hi manquen espais culturals i socials lliures; únicament hi ha tres centres cívics, de titularitat pública però de gestió privada de les activitats que s'hi desenvolupen i en els quals es requereix pagament per a fer-ne ús. A l' "Espai Germanetes" volem desenvolupar un espai independent de les dinàmiques mercantilistes que condicionen la cultura, ja que l'entendem com un dret bàsic que promou el desenvolupament individual i social de les persones, afavorint així la seva llibertat i dignitat.

Volem crear un espai polivalent per al lleure cultural on es puguin desenvolupar activitats com ara teatre, exposicions, xerrades i debats, assemblees, tallers i cursos, etc. Un espai on compartir art i coneixements alhora que esdevé un espai de relació.

8. Fases del Procés

En el procés del projecte s'han previst les fases següents:

- Fase 1: Recollida de sensibilitats veïnals

S'ha realitzat difusió de barri establint contacte amb els veïns, comerciants, col·lectius i associacions del barri. Paral·lelament s'ha creat un Blog (recreantcruilles.wordpress.com), un compte de correu electrònic (recreantcruilles@riseup.net) i un compte a Facebook (ca-es.facebook.com/recreant.cruilles) per rebre peticions, dubtes i suggeriments, així com fer arribar la nostra veu més enllà dels límits de l'Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni.

- Fase 2: Cerca de suports i aliances, i desenvolupament dels projectes que hi donen vida.

La proposta es nodreix de les aportacions, l'experiència i el suport de les dues AVV, de diverses AMPA, associacions, col·lectius i altres veïns amb els quals ens hem posat en contacte per tal d'aconseguir els recursos i donar forma al que creiem és la voluntat de tots: fer servir els espais urbans. Portem gairebé un any i tothom hi ha mostrat molt interès i hem rebut reaccions optimistes a la iniciativa, que s'han unit al procés de gestació del projecte i han col·laborat activament en els dos tallers oberts que s'han fet al Centre Cívic Golferichs.

- Fase 3: Primers actes al carrer

Per difondre la iniciativa de recuperació de l'Espai Germanetes s'han desenvolupat un seguit d'activitats, entre les quals destaquen:

- La festa reivindicativa i participativa de l'11 i 12 de maig de 2012 per a l'ocupació i reivindicació de l'espai, a la qual se sumaven una manifestació de les AMPA en contra de les retallades en oferta pública d'ensenyament i una jornada del Camí Amic.
- La celebració reivindicativa de la nit de Sant Joan (23 de juny de 2012) amb activitats creatives i autogestionades (teatre al carrer, concerts, sopar, marxa de 24 hores, etc.).

- Fase 4: Elaboració d'un dossier de presentació del projecte

L'elaboració d'un dossier del qual aquest document és el primer esbós, que ens ha de permetre concretar les bases del nostre projecte i estendre'l a molta gent més, així com descobrir fins a quin punt podem comptar amb alguna receptibilitat i col·laboració per part de l'ajuntament.

9. Gestió i Organització

El nostre plantejament de gestió està obert a diferents possibilitats de negociació amb l'Ajuntament, ja que la finalitat és aconseguir la major concertació possible. Estem disposats a desenvolupar metodologies flexibles per a una gestió òptima del solar en funció de la implicació i participació de cadascun dels agents (especialment veïns i associacions del barri). Poden existir diverses possibilitats: des de la gestió compartida entre els agents principals, fins a l'autogestió veïnal de l'Espai Germanetes.

En qualsevol d'aquests models, la participació dels veïns i veïnes del barri és imprescindible, ja que la voluntat del projecte és primordialment dotar l'Esquerra de l'Eixample d'un equipament flexible i lúdic a disposició veïnal.

Atès que creiem en els processos de ciutadania activa mitjançant la participació col·lectiva, serem les veïnes i veïns els que participem en la presa de decisions respecte de les activitats i els projectes a desenvolupar, gestionant amb responsabilitat l'ús d'aquest espai públic i fomentant les relacions socials entre tothom.

Des de l'assemblea es treballarà en el procés d'organització d'horaris, dates i activitats pactades entre les parts, així com d'obertura o tancament del solar, garantint la realització, en la mesura del possible, de les propostes procedents de la voluntat i necessitat dels veïns i veïnes.

Tot l'espai està a la disposició de tothom, sent tothom responsable de la seva cura, i caldrà evitar que les activitats desenvolupades molestin els veïns. Totes les activitats seran gratuïtes, o de preu reduït, per cobrir-ne les despeses. Cada persona posarà a la disposició dels altres una part del seu temps per desenvolupar i mantenir viu el projecte.

En definitiva, "Espai Germanetes" vol ser un lloc on la trobada i l'intercanvi social siguin presents, possibilitant-ne un veritable ús amb escalf humà, enfront dels espais freds, buits i anodins de vida.

10. Entitats simpatitzants

Com hem anat comentant al llarg del document són nombroses les associacions i col·lectius que ens han donat suport, assessorament o han simpatitzat amb la nostra causa durant el procés. És per això que volem agrair-los la col·laboració i reflectir-los en el document com a agents actius.

- Assemblea de l'Esquerra de l'Eixample
- Assemblea de Sant Antoni
- Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample
- Associació de Veïns i Veïnes de Sant Antoni
- Assemblea de Joves de Sant Antoni
- AMPA CEIP Joan Miró
- AMPA CEIP Els Llorers
- AMPA CEIP Diputació
- AMPA CEIP Auró
- AMPA CEIP Mallorca
- AMPA CEIP Ferran Sunyer

- AMPA IES Ernest Lluch
- AMPA IES Maragall
- Esplai Sant Isidor
- Esplai Itaca
- Totikap
- Boix
- Esplai Sant Ferran (Església Sant Ferran)
- Camí Amic de l'Esquerra de l'Eixample
- Idensitat
- Straddle 3
- Makea
- IntraScapeLab-UPC
- Master de Sostenibilitat-UPC
- Postgrau Disseny Art i Societat- Escola Elisava Universitat Pompeu Fabra
- Har-Etxea Consejo Superior de Deportes
- La Trama Urbana
- Ateneu Layret
- Consell de Cent 159
- Arquitecturas Colectivas
- Encajes Urbanos
- Be City
- Barcelona Camina
- Promoció del Transport Públic
- Bicicleta Club de Catalunya (BACC)